Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXII. Ч. 189. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 1-го ЖОВТНЯ (OCTOBER) 1955. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 189. VOL. LXII.

ПРЕЗИДЕНТ ПОЧИНАЄ УРЯДУВАТИ

СТАН ЗДОРОВ'Я АЙЗЕНГАВЕРА ПОСТІЙНО КРАЩАЄ; ДО ДЕНВЕРУ ПРИБУВАЄ ЙОГО АСИСТЕНТ АДАМС

Денвер, Колорадо. — В п'ятницю 30 вересня президент Айзенгавер мас підписати два номінаційні списки, які, згідно з законом, потребують президентського підпису. Він лежачи в ліжку, дасть початкові букви на цих документах, бо лікарі вирішили, що президент може це зробити без жадної шкоди для свого здоров'я. Це буде перша праця, яку виконає президент після того, як він занедужав в суботу 24-го вересня на коронарну тромбозу. Ці документи мусять бути підписані перед 1 жовтня цього року, щоб новоіменовані й підвищені в рангзі урядовці могли дістати в приписаному часі платню за свою працю. Рішення лікарів, щоб президент підписав ці номінаційні списки, свідчать про те, що президентові дорадники й співробітники вирішили, щоб не передавати нікому повновластей президента. На нарадах в Вашингтоні вирішили, щоб асистент президента Шерман Адамс відлетів до Денверу і там постійно перебував. Пресовий секретар Білого Дому Джеймс Гагерті заявив, що президент мас велике довір'я до свого асистента Адамса, який предложить до підпису ці номінаційні списки. Адамс, бувший губернатор стейту Ню Гемшір, буде діяти в Денвері як „заступник" президента. Це рішення головних дорадників і помічників президента свідчить про те, що вся власть президента за лишається при ньому, хоч він хворий і лежить в ліжку. Воно підкреслює і той факт, що Адамс, а не віце-президент Ніксон, є головним асистентом президента. Адамс має урядовий титул „асистент президента". але пресовий секретар Білого Дому Гагерті про нього говорить постійно як про „заступника" президента. Лікарський бюлетень про стан здоров'я президента повідомляє, що президент провів спокійно день, і що стан його здоров'я задовільний, без жадних комплікацій. Президент вчора перший раз запитував секретаря Гагерті, як ідуть державні справи, на що секретар відповів, що все „йде добре", не хотячи подрібно говорити про жадні справи. Секретар заявив журналістам, що якби президент хотів дискутувати про якусь справу, то він заявить президентові, щоб цього не робив, бо йому ще не вільно цікавитися політичними справами. Лікарі і надалі стоять на цьому становищі, що президент мусить повні два тижні лежати, щоб його порушене атакою серце могло прийти до нормального стану. Присутність асистента Адамса в Денвері заспокоїть президента, який вірить, що Адамс полагоджує всі справи, дуже дбайливо, і коли дає президентові якийсь документ до підпису, то це значить, що цей документ докладно провірений і можна його без вагання підписати. Адамс буде провірювати, про що можна буде інформувати президента.

Проти переманювання підприємств на південь

Ню Йорк, Н. Й. — Голова Ради директорів Тютюнової Компанії Рейнолдс Джан С. Вітакер заявив на зборах в Ню Йорку, що негарно переманювати підприємства з північних стейтів до південних, обіцяючи їм дешевого робітника та податкові полегші. Компанія, яку репрезентує Вітакер, затруднює 12,000 робітників, які не хочуть належати до робітничої організації, бо їхні заробітки більші від заробітків тих робітників, які належать до робітничих спілок. Промовець виступив проти тих політиків із південних стейтів, які, після повені в північно-східніх стейтах, переманювали до себе підприємства із знищених районів. Такі фірми, які летять на дешевого робітника і на податкові полегші, не бажані, — сказав він. На півдні ЗДА побажані такі фірми, які розвивають економіку і дбають про добробут населення, а не про свою власну кишеню.

„Совєти ведуть перед у вишколі науковців"

Вашингтон. — Голова Комісії Атомової Енергії адмірал Луїс Л. Штравс, промовляючи на Форумі Торговельного і Промислового Розвитку при Атомовій Комісії, остерігав ЗДА, що Совєти ведуть перед у вишколюванні науковців і інженерів. Він сказав, що коли так триватиме й далі, то це „буде державною катастрофою і загрожуватиме безпеці і волі наших майбутніх ґенерацій". На Женевській конференції в справах використовування атомової енерґії в мирних цілях, — сказав Штравс, виявилося, що Совєти швидшим темпом вишколюють науковців і інженерів, як це є в ЗДА. Директор Центральної Розвідчої Аґенції Аллен Доллес сказав, що Совєти в роках 1950-1960 матимуть 1,200,000 науковців і інженерів, а в ЗДА буде тоді лише 900,000. На основі спостережень в Женеві, ЗДА ведуть перед у технології в порівнянні з іншими державами. Але совєтські плянування свідчать про те, що вони можуть випередити нас і в тому напрямку, — перестеріг Штравс.

Стівенсон добачає щілини в економіці ЗДА

НЕ ВІРИТЬ В „БУМ"

Промовляючи на Тексаському Університеті в Юстон, кол. демократичний кандидат на президента Адлей Стівенсон заявив, що не вірить надто в рекламоване республіканцями пожвавлення в торгівлі і промислі („бум"), бо з цього „буму" вилучені фармери.

Остін, Тексас. — Бувший демократичний кандидат на президента Адлей Е. Стівенсон виголосив у Тексаському університеті першу свою лекцію з серії „Америка — економічний кольос", в якій твердив, що в швидко зростаючій економіці ЗДА видко „поважні щілини". Він сказав, що не є „пророком нещастя", але деякі тенденції в розвитку економіки повинні змусити економістів менше говорити про те, як вона зростає, а більше досліджувати, як довго може тривати це зростання. Стівенсон підкреслив, що фармери не мають змоги користати з теперішнього добробуту, а тим часом власники промислових підприємств дістають рекордові прибутки. Такий стан вважали раніше за зловісну ознаку господарських клопотів. Стівенсон вказував і на інші „щілини" в економіці країни: завеликі видатки на купівлю авт і побудову нових домів та на біржову спекуляцію.

Демократи не використовуватимуть недуги президента для політичних цілей

Стовнволл, Тексас. — Бувший демократичний кандидат на президента Адлей Е. Стівенсон і провідник сенатської більшости сенатор Линдон Б. Джансон та спікер Палати Репрезентантів Сем Рейнберн нараджувалися над виборчою кампанією в найближчому році. Ці наради відбулися на фармі сенатора Джансона, який там відпочиває після серцевої недуги, на яку він був захворів в липні цього року. Після цієї наради сенатор Джансон заявив журналістам, що демократи не будуть використовувати недуги президента Айзенгавера в політичних цілях. Джансон сказав, що він вестиме в Сенаті таку саму політику, як і давніше. „Я не збираюся, — казав Джансон, перемінити Сенат на номінаційну конвенцію, або на збори виборчої округи, я міг це зробити". Адлей Стівенсон заявив, що він не змінив свого рішення виявити восени цього року, чи буде знову кандидувати. Стівенсон казав, що він старається пізнати опінію демократичних провідників щодо його кандидатури, і після того заявить, чи буде знову кандидувати. „Коли я побачу, що ця опінія задовільна, тоді я скажу своє слово", — заявив бувший демократичний кандидат на президента.

Чотири кандидати на президента у Бразилії

Ріо де Жанейро. — У зв'язку з президентськими виборами у Бразилії велася там на протязі цього тижня гаряча передвиборча кампанія. На уряд президента Бразилії зголошено чотири кандидатури і в понеділок 3 жовтня населення Бразилії буде мати можливість вибрати одного з них. Великих різниць в проголошуваній ними програмі немає, кожен хоче продовжувати внутрішню і зовнішню політику президента Ґетуліо Д. Варґаса, що покінчив з собою самогубством в серпні 1954 року. Всі з кандидатів обіцюють передусім боронити соціяльних прав і привілеїв, здобутих бразилійським робітництвом. Кандидують на уряд президента такі діячі: — Хусселіно Кубічек, кол. губернатор провінції Мінас Ґераіс, прихильник покійного президента Варґаса, Адгемар де Баррос, кол. губернатор стейту Сан Павльо, голова соціяльної проґресивної партії й один з найбагатших людей у Бразилії, ген. Хуарез Тавора, професійний вояк, широко відомий із свого патріотизму і чесности, і Плініо Сальґадо, католик і колишній засновник інтеґралістичної (націоналістичної) партії в Бразилії. Найбільше виглядів на виграну має Кубічек.

● **Атомовий фахівець** Луїс Г. Роддіс заявив, що вже в 60-их роках цього сторіччя такі міста, як Балтімор, Клівленд, Бостон і Дітройт, зможуть користати з електрики, випродукованої при допомозі атомової енерґії.

● **Генерал Грунтер**, головний командант військ держав НАТО, перебуває тепер у ЗДА, куди прибув на важливі розмови з найвищими державними й військовими діячами ЗДА про теперішню міжнародну ситуацію та її зв'язок з потребами й інтересами НАТО.

Всі західні держави — проти закупу Єгиптом зброї в Совєтах

Каїро. — Англійський амбасадор Тревельян заклав перед єгипетським урядом рішучий протест проти договору між Єгиптом і Чехословаччиною, а фактично — Совєтами, в справі закупу важкої зброї для Єгипту. Тревельян звернув увагу, що не вважаючи на злагіднення в міжнародній ситуації — для Близького й Середнього Сходу не зменшилась комуністична небезпека і приплив важкої зброї до Єгипту з комуністичних країн може викликати катастрофу. Французький міністер закордонних справ Піне, який перебуває на сесії ОН в Ню Йорку, заявив повну солідарність Франції зі становищем Англії й Америки в цій справі. Речник єгипетського уряду заявив, що кількакратні випади регулярного ізраїльського війська в обширі Гази переконали єгипетський уряд, що Єгипет не може обійтися без важкого воєнного виряду. В цій справі Єгипет, мовляв, вислав був навіть цілу військову місію до Вашингтону. Проте ЗДА відмовились продати Єгиптові важку зброю. Тому, коли Чехословаччина запропонувала важку зброю з фабрики Скода в заміну за єгипетську бавовну — Єгиптові „не залишилось ніщо, як тільки прийняти ту пропозицію". Ізраїльський амбасадор з Москві запротестував проти того, що совєтський уряд дав йому фальшиві інфармації в справі переговорів про доставу зброї Єгиптові.

Американське військо переходить з Австрії до Італії

Рим. — Перші частини американського війська, що було стаціоноване в американській зоні Австрії, переступили просмик Бреннеру в Альпах, скеровуючись до північної Італії. Разом переїде до Італії з Австрії 5,500 американських вояків. Евакуація Австрії має закінчитись 15 жовтня ц. р. Американське військо в Італії матиме завдання боронити, на випадок війни, Бреннерський просмик, — важливий стратегічний шлях з півночі на південь, який — наслідком договірної невтральности Австрії — залишився насправді без військової охорони. Італія дала дозвіл З'єдиненим Державам на стаціонування військ на своїй території в рямцях пакту НАТО.

Льонарді започатковує слідство в справі перонівського хабарництва, корупції і зловживань

Тимчасовий президент Арґентини, ген. Едуардо Льонарді

Буенос Айрес. — Тимчасовий уряд в Арґентині започаткував широке слідство в справі хабарництва, корупції і зловживань серед перонівської верхівки. Слідство поведено в різних напрямках і воно виявило сенсаційні факти, особливо ж у пресовій ділянці. У пресовому перонівському концерні, що його очолював близький приятель Перона Карльос Альое і який охоплював чотири газети й окрему пресову аґенцію, був заанґажований фінансово колишній президент Перон. В будівлі цього пресового концерну відкрито добре законспіровані й укріплені, як теж люксусово уряджені приміщення Перона і його приятеля Альое, від яких ішли попід містом таємні виходи, збудовані для евентуальної втечі. Водночас міністер фінансів нового уряду наказав замкнути банкове конто і всі фінансові операції Джорґе Антоніо, колишнього президента компанії Мерседес-Бенц, який став мільйонером, як спеціяльний фінансовий дорадник Перона. Так же само замкнено конта двох інших мультимільйонерів, теж близьких приятелів Перона, які „добилися" своїх мільйонів за його режиму. Дехто здогадується, що від'їзд Перона задержують саме з огляду на фінансові операції, ведені його приятелами, в яких він сам брав теж участь і мав з них великі прибутки. В рямцях продовжуваного слідства міністерство транспорту звільнило 159 жінок, членів перонівської партії, які не виконували для уряду жадної праці, але одержували добру платню з державної каси. Колишній президент Перон перебуває далі на кораблі „Параґвай".

ФРАНЦІЯ ДОМАГАЄТЬСЯ ОБ'ЄДНАННЯ НІМЕЧЧИНИ

ФРАНЦУЗЬКИЙ МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ВІДКИДАЄ ДОМАГАННЯ СОВЄТІВ ЩОДО РОЗВ'ЯЗАННЯ НАТО И ВІДКЛИКАННЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ВІЙСЬК З ЕВРОПИ

Об'єднані Нації. — Об'єднання Німеччини є передумовою замирення в Европі, бо поділена Німеччина буде джерелом вічного напруження — заявив французький міністер закордонних справ Піне, виступаючи рішуче в обороні приверненя Німеччині належного їй місця в сім'ї мирних народів. Піне, промовляючи на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй, звернувся з закликом до Молотова, щоб Совєти змінили дотеперішнє своє становище в справі Німеччини. Якщо, мовляв, Совєти далі будуть стояти при тому, що НАТО має розв'язатись, а американські війська мають покинути европейський суходіл, то — „Франція рішуче противиться такій політиці.". Америка, казав Піне, не має ніяких баз в Европі: стаціонування військ в різних країнах приналежних до НАТО основується на цілком добровільній їхній згоді і відповідає характерові тієї організації. Совєти — признав Піне — мають право домагатися забезпеки своїх кордонів і Захід готов дати таку всебічну забезпеку, кращу, аніж була нею словесна ґарантія по зразку пакту в Льокарно з 1923 року. Піне натякнув таким чином на те тодішнє совєтсько-німецьке порозуміння, яке мало протизахідне вістря та довело до зросту сили післяверсальської Німеччини. В дальшій частині своєї великої промови Піне торкнувся справи роззброєння, згадавши про різні існуючі в Підкомісії ОН для справ роззброєння проєкти. Піне виразно натякнув, що західні міністри закордонних справ будуть настоювати на Женевській конференції з Молотовим, яка розпічнеться 27-го жовтня ц. р., щоб німецька справа мала першенство перед іншими, передбаченими у денному порядку. Піне підкреслив, що „співіснування" — це не геґемонія одної сторони та зокрема виступив дуже рішуче проти всіх форм підривної роботи на терені чужих держав. Він апелював до почуття реалізму й перестерігав перед ілюзіями. — З інших справ він ширше зупинився на північно-африканській проблемі, заповідаючи поважні реформи в Марокко. Він скептично поставився до можливости ревізії чартеру ОН вже в теперішній сесії, але поручав, щоб без такої зміни допустити до ОН держави, яким заблоковано вступ до ОН наслідком „вета" в Раді Безпеки. Його завваги в цьому пункті доповнив голляндський міністер Люнґ, що назвав „абсурдною" ситуацію, в якій Італія не може стати членом Об'єднаних Націй.

Німеччина не вірить в добру волю Совєтів

Об'єднані Нації. — Західньо-німецький уряд не бачить ніяких познак, які вказували б, що совєтський уряд готов погодитися на об'єднання Німеччини на таких умовах, які були б сприйнятливі для Заходу — заявив західньо-німецький міністер закордонних справ Брентано на пресовій конференції, яку уладив в Ню Йорку. Єдина надія Німеччини, мовляв, на те, що Совєти можуть „роздуматись" і змінити своє становище так раптово, як вони зробили були це в справі Австрії. Брентано признає потребу пов'язати справу европейського пакту безпеки з справою об'єднання Німеччини. Такий пакт безпеки торкався би всіх, отже він ґарантував би безпеку кордонів також об'єднаній НHімеччині. Це була б „загальна система безпеки", яка йшла б дещо по совєтській лінії таких „загальних" пактів. Чим більше держав підпише такий пакт, тим — за словами Брентано — краще.

Пораховані дні чи години „панування" султана Марокко

Париж. — Французькі часописи впевняють, що султан Марокко Муляй Бен Арафа „зречеться" свого „престолу" напереломі цього й наступного тижня, бо французький уряд хоче мати ту справу за собою ще поки збереться в найближчий вівторок французький парлямент. Старий і безвольний Муляй Бен Арафа був сіллю в оці марокканських націоналістів, які бачили в ньому символ повної залежности й підпорядкованости французам. Зате власне французькі праві кола, особливо ж французька громада в самому Марокко, рішуче противились детронізації султана, що й затягло так довго виконання того рішення французького уряду. Тепер буцім то генерал Боє Де Лятур, генеральний резидент Франції в Марокко, переконав французьких націоналістів в Марокко, що Муляй Арафа мусить відійти, бо він не має за собою марокканців. Лідер французьких колоністів вправді не змінив свого становища, але заявив, що він є проти того, щоб вживати будьяких насильних актів в обороні названого султана та проти рішення французького уряду. Вдалося також устійнити трьох членів реґенційної ради, що перейме владу після відходу султана. Ця рада покличе новий уряд національної єдности, з яким Франція переведе переговори про істотні реформи в Марокко.

ВІСТІ З-ПОЗА ЗАЛІЗНОЇ ЗАСЛОНИ

(За совєтською пресою і радіо)

НА БУДОВІ КАХІВСЬКОЇ ГІДРОЕЛЕКТРІВНІ

21-го вересня минуло п'ять років від початку будівництва Кахівської гідроелектрівні, як подає совєтська преса. Досі виконано такі роботи: — вибрано 35 мільйонів кубометрів землі, зужито 1,200 тисяч кубометрів бетону, 100 тисяч тонн металевих конструкцій та арматури і 30 тисяч тонн металевого шпунту. У травні затопленням котлованів розпочато новий етап будови — перекриття Дніпрового річища, намивання першої черги земляної греблі і створення Кахівського водоймища. Про будову цієї гідроелектрівні „Ізвєстія" з 21 вересня вміщують статтю начальника „Дніпробуду" С. Андріянова. „Дошкульним місцем на будові, — пише Андріянов, — монтаж гідросилового устаткування. Затримки в цій ділянці спричиняють постачальники устаткування і матеріялів, а також підрядні організації. Міністерство електротехнічної промисловости порушує реченці постачання генераторів. З чотирьох аґреґатів, що мали б бути урухомлені цього року, — прибули тільки два. Якщо Харківський завод тепловозного устаткування не доставить третього генератора у вересні і четвертого в жовтні, то постане поважна загроза урухомленню чотирьох генераторів Кахівської гідроелектрівні. На будові бракує фахівців-монтажистів. Міністерство промисловости не додало будові 10 тисяч тонн цементу, через що спинилися на два тижні бетонові роботи. Міністерство лісової промисловости за два місяці доставило тільки 10 відсотків дерева в рахунок квартального фонду." — Своїй статті С. Андріянов дав заголовок „Кахівська гідроелектрівня буде побудована достроково". Але, як виходить з її зовсім не оптимістичного змісту, чи не прийдеться авторові під тим же заголовком писати другу статтю ще через п'ять років.

„КРИКУЧА" БЕЗГОСПОДАРНІСТЬ

Під таким заголовком вміщує „Правда" (23 вересня ц. р.) лист інженера В. Строєва. „У Канеловській МТС, — пише В. Строїв, — за кілька років нагромадилося багато сільськогосподарських машин. Їх не використовують, і вони з кожним днем псуються. — Стоять без діла десять ротаційних мотиг, три прополювальні борони. Під голим небом кілька років валяються бавовночисті машини. Всі ці машини коштують понад 350 тисяч рублів. Ніхто досі не подбав передати їх організаціям, де вони можуть бути використані. Щоправда, час від часу приїжджають до МТС представники крайового управління сільського господарства, подивляться на машини, записують собі щось в записник та й поїдуть геть. У вересні минулого року начальник крайового управління підписав був наказ про передачу деяких машин машинотракторним станціям. Минув рік, але машин ніхто не бере."

Подумати б, що в Совєтському Союзі всякого роду машин забагато, так ні — бракує їх в усіх ділянках промислу. Просто — кричуща безгосподарність...

НОВІ СВІТОВІ РЕКОРДИ

Упродовж трьох днів на Центральному стадіоні в Белґраді (Юґославія) відбувалися міжнародні змагання легкоатлетів Угорщини, Польщі, Румунії, Соовєтського Союзу, ЗДА і Юґославії. 19 вересня був останній день змагань. Визначних успіхів осягнули українські спортовці Ніна Откаленко і Михайло Кривоносів. В бігу на 800 метрів Ніна Откаленко встановила новий світовий рекорд — 2 хвилини 6,4 секунди. Це — вище від попереднього, належного їй, світового рекорду на 0,2 секунди. Новий світовий рекорд у метанні молота встановив Михайло Кривоносів: він кинув молот на 64 метри 52 сантиметри. Це — вище від його власного світового рекорду на 19 сантиметрів.

В АМЕРИЦІ

● **Індійський прем'єр Неру** є проти того, щоб змінювати „в безпосередній будуччині" чартер Об'єднаних Націй, навіть на той випадок, якби за новим чартером Індія дістала постійне місце в Раді Безпеки. Неру знає, що Совєти противляться всякій зміні чартеру, бо перша його зміна зліквідувала б право „вета" в Раді Безпеки, що ним вони воюють і тероризують своїх партнерів. Індія ж у закордонній політиці підтримує Москву.

● **„Летючий Тигр"**, американський 4-моторовий вантажний військовий літак типу ВС-4, віз вантаж з бази на Гонолюлю до бази в Японії. Попавши у буревій, він дізнав ушкодження трьох моторів і впав у море. При зударі з поверхнею моря згинули три летуни, а два перетривали в хвилях у рятункових камізольках 44 години. Їх виловив з води вантажний корабель, що йшов до Гонолюлю. Покусані акулами, вони мають поламані ребра й ноги і зазнали нервового потрясення. Один з них має 40 роки, а другий 22, — обидва з стейту Каліфорнія.

● **У Москві** є тепер 1 католицька церква, 1 протестантська, 3 жидівські синагоги й 55 православних церков. Решта 400 святинь, які були перед приходом до влади большевиків, перетворені на антирелігійні музеї, клюби, кінотеатри, мешкальні доми, або — зруйновані.

● **Голова дирекції** Східніх Летунських Ліній Едвард В. Рікенбекер повідомив про виасиґнування 350,000,000 долярів на те, щоб в 1961 році ці лінії могли річно перевозити 20,000,000 пасажирів. Між новими літаками передбачені і джетові машини.

● **Англійський прем'єр Іден** рішив — під враженням раптової недуги президента Айзенгавера — „відмолодити" англійський уряд і перевести зміну головно теперішнього номінального голови консервативної партії 72-літнього лорда Вултона й 64-літнього міністра праці Монктона.

● **В американських** публічних школах бракує місць для учнів, бо число дітей у віці від 5-ох до 13-ох років за п'ять років зросло на 26.8 відсотка і становить 28,096,000. Число дітей від 14 до 17 років зросло за той час на 9.5 відсотка і становить — 9,238,000. Число осіб понад 65 років зросло на 15,9 відсотка і становить 14,128,000.

В СВІТІ

● **Бельгійський принц** Альберт дістав дозвіл на їзду автом в Колумбійському дистрикті у Вашинґтоні.

● **Єпископи** східніх православних церков вислали депешу до державного секретаря Джана Фостера Доллеса, в якій протестують проти „варварських актів насильства" турецької юрби проти греків в Константинополі й Ізмірі, які відбулися 6 вересня. Цю депешу підписали єпископи: грецькі, сирійські, українські, російські і румунські, які репрезентують 6,500,000 вірних в ЗДА.

● **Шимпанс „Біньо"** настрашився гудків пожежної машини в Вудстоку, Н. Й., і втік до лісу, де перебув чотири дні. Коли його зловлено, він був хворий, бо в лісі занедужав. Ця мавпа виступала в телевізії і в кіні.

● **Секретар фльоти** Чарлз С. Томас заявив, що в найближчому часі вирішить справу кадета торговельної фльоти Юджена В. Ленді, якому відмовлено старшинської ранґи з тої причини, що його мати була комуністка. Ленді закінчив Торговельну Морську Академію з дуже добрим поступом.

● **Рамон Рімайн**, злочинець, якого шукають аґенти ФБІ, пішов до оптометриста купувати очки, щоб змінити колір своїх очей. Оптометристові видалося це підозрілим, і він повідомив поліцію, яка заарештувала 61-річного злочинця. Рімайна оскаржують в пограбуванні банку на 11,700 долярів в Мавнт Оберн, Айова.

● **Торговця наркотиками** Вільяма Даґлеса, який зізнавав перед сенатською підкомісією, таки на залі заарештовано за кривоприсягу.

● **Департамент рільництва** повідомляє, що пересічний американець викурить цього року коло 10 фунтів тютюну в цигарках, бо вже забувається кампанія проти куріння тютюну, як шкідливого для легенів і серця. Це буде на 1.2 відсотка більше в порівнянні з 1954 роком, але на 4.8 відсотка менше в порівнянні з рекордовим 1953 роком.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3. N. J.

В ІМЕНІ ПОНЕВОЛЕНИХ

Сесія Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй почалась і до деякої міри проходить в „дусі Женевської конференції", себто в дусі хитро заініційованого червоною Москвою „мирного співіснування". Правда, тут і там у виступах поодиноких представників додається деякі „але", проте загальний тон тих виступів, в порівнянні з попередніми, лагідний, можна б сказати — співіснувальний. Всі заявляють, що хочуть миру, прагнуть „мирного співіснування", хоч і мають всілякі застереження та сумніви щодо таких співіснувальних можливостей у теперішніх обставинах. У найбільш „співіснувальному" тоні на свій лад говорив, очевидно, совєтський міністер закордонних справ Молотов. Американський представник, державний секретар Джан Фостер Доллес, теж достосувався в деякій мірі до співіснувальної атмосфери, хоч і вимагав від Москви деяких конкретніших доказів співіснувальної доброї волі, зокрема звернув увагу на те, що за найпевніший „барометр" у співіснувальній совєтській політиці вільний світ уважатиме відношення Москви до тієї проблеми, яку видвигнув президент Айзенгавер на конференції в Женеві, а саме — до проблеми привернення волі поневоленим народам.

Минулої середи забрав на цю тему слово національно-китайський міністер закордонних справ д-р Джордж К. С. Єг. Тон його промови також був витримано-спокійний, але це ще тільки підкреслювало її найбільш речовий і найбільш актуальний зміст. Вся теперішня совєтська політика „мирного співіснування" не є для д-ра Єга ніякою новиною. Вона є тільки повторенням випробуваного практикою совєтського політичного обману. Політику „мирного співіснування" практикував Кремль з тактичних мотивів уже в 20-их і 30-их роках. Тоді Совєтський Союз був ще слабий, і ця тактика мала в першу чергу оборонні цілі. Сьогодні Москва сильна й могутня, а політику співіснування почала у виразно агресивних цілях. Теперішнє совєтське співіснування — це воєнна стратегія, і, не розуміючи її, світ може зробити таку саму помилку, як зробив нерозумінням нацизму, що й було причиною другої світової війни.

Добре зробив д-р Єг, що пригадав світові ще й справжній характер совєтського співіснувального партнера. „Невільнича праця, расова і соціяльна дискримінація, релігійна нетолерантність, політичні переслідування і репресії, заперечення свободи слова і рухів, позбавлювання життя, ув'язнювання та покарання людей без публічних і справедливих судів, *заперечування народам права на вибір власних репрезентантів і губернаторів*" — усе це існує і практикується в найжорстокіший спосіб в опанованій комуністами половині світу. Д-р Єг доказував цей стан самими комуністичними твердженнями і даними. Невже ж можливе будь-яке співіснування з цим світом рабства, злочинів і агресії? І як довго Об'єднані Нації можуть толерувати між собою представників цього комуністичного рабства, що є найяскравішим запереченням чартеру та ідей Об'єднаних Націй.

Наостанку д-р Єг рекомендував: „Якщо вже — як тепер виглядає — Об'єднані Нації не можуть простягнути допоміжної руки поневоленим народам за залізною і бамбусовою завісами, вони можуть і повинні бодай здержатися від актів, які ще тільки збільшують терпіння, зменшують надію на евентуальне визволення і засуджують поневолених на вічну неволю. У першу чергу Об'єднані Нації повинні здержатись від матеріяльної і моральної допомоги для поневолювачів".

Совєтський міністер Молотов, на відкритті сесії Генеральної Асамблеї, відмовився відповідати д-рові Єгові на його аргументи проти прийняття червоного Китаю до ОН, бо, мовляв, д-р Єг „нікого не репрезентує". На ділі, це Молотов репрезентує тільки злочинну пануючу кліку в Москві, а д-р Єг може сміливо вважатися репрезентантом не лише 600 мільйонів китайців, але й соток мільйонів поневолених червоною Москвою інших народів Азії й Европи. І в їх імені він говорив. Як же трагічно виглядає теперішній світ, і скільки трагедії в тих словах д-ра Єга, коли він просить міжнародну організацію, з такими високими ідеалами і таким шляхетним чартером, щоб вона, коли вже не простягає допоміжної руки поневоленим, бодай не відбирала їм надії на визволення, не закріплювала їхньої неволі ще гірше і не продовжувала тієї неволі у вічність, матеріяльно і морально допомагаючи поневолювачам.

Так виглядає на ділі „мирне співіснування". Це є той „мир", що його пропонує світові Москва і що може скінчитись для нього такою ж трагедією, яку переживають ті народи, що їх Москва вже у своє „співіснування" загарбала.

СПОМИНИ ТРУМАНА

В останніх числах журнал „Лайф" і „НІТаймс" почали друкувати спомини колишнього президента Г. Трумана. Вони — як заповіджено — мають охоплювати покищо перший рік його урядування в характері голови держави. Вони так і починаються елегійним вступом про несподівану вістку — смерть Френкліна Деляно Рузвелта 12 квітня 1945 року. У зв'язку з цим Труман ширші завваги присвячує проблемі відношення між віце-президентом і президентом ЗДА і тій величезній відповідальності, що спадає на неприготованого до своєї нової місії і своїх зовсім інших завдань — віцепрезидента, коли він, після смерти президента, займає його місце. Це початкове місце у Трумановях споминах — надзвичайно сильне, переконливе й прегарно написане. Далі в автобіографічних споминах колишнього президента описується вже подробиці, як він почав урядувати — його перший виступ у Конґресі і спосіб, як спікер Сейм Рейберн „представив" його Конґресові, його перші виступи й рішення на міжнародному форумі. Особливо цікавими для нас є його завваги про большевиків та його спомини про зустрічі із совєтськими представниками. Він згадує м. ін. свою першу гостру розмову з Молотовим, коли з Москви наспіло звідомлення американського амбасадора Гаррімана (теперішнього нюйоркського губернатора) про те, як „розв'язують" большевики польську проблему, цілковито нехтуючи всі зобов'язання, що їх Сталін прийняв був у Ялті. Молотов скаржився Трумановї, що „ніколи ніхто ще не говорив до мене так у цілому моєму житті". Труман заявив йому: „Дотримуйте зроблених умов, і не будете чути такої мови".

Поява перших нарисів автобіографічних споминів Гаррі Трумана викликала дуже голосний відгук в американському громадянстві. Головну причину цього треба шукати в факті, що в історії З'єдинених Держав зберігається традиція, введена самим Джорджом Вашинґтоном, що з моментом, коли президент виходить з Білого Дому а входить туди його наступник — він, вчорашній голова держави — стає рядовим громадянином, який не повинен активно втручатися в державні справи, щоб не спричиняти незручної ситуації для нового президента й не робити враження, що попередній президент, який має за собою досвід одної чи двох каденцій, хоче повчати свого, ще недосвідченого наступника. З 33-ох минулих президентів деякі трималися цієї засади так риґористично, що відмовлялися від усяких становищ, дармащо буквально терпіли злидні. Президент Ґровенор Клівленд ролю президента і ту, яку грав після своєї каденції, — порівнював до розігнаної льокомотиви, яка потім перетворюється в мініятюрну дитячу бляшану забавку. Пригадують Джеймса Монро, який мусів покинути свою заборговану земельну посілість і жити на ласці свого зятя, — Ендрю Джексона, що ковтав щоразу гірку пігулку, коли приймав позичку від своїх приятелів та Ю. Гранта й Вилсона, які попали були теж в матеріяльні клопоти.

Правда, не всі колишні президенти трималися осторонь державного життя. Джан Адамс вернувся до публічного життя в характері конґресмена, Ендрю Джонсон незадовго перед смертю став сенатором, а Вільям Тефт — головним суддею. Однак, ніхто з колишніх президентів не оголошував своїх споминів зараз після того, як перестав урядувати, а спомини Гранта, Адамса, Полка й Гасса появились лише після їх смерти.

Пригадуючи ці факти, американські газети звертають увагу на аномалію, що колишній президент, найвищий державний достойник на службі народу, з найбільшими правами, що їх дає конституція будь-якої держави у світі, переставши урядувати — не тільки не може служити країні своїм досвідом, але й наражений буквально на матеріяльну скруту. Такі постаті, як живучий ще колишній президент Герберт Гувер, належать до вийнятків: маючи 81 рік, він втішається повним здоров'ям і енерґією, після відходу з президентури віддає величезні послуги державі, як голова окремої комісії для реорганізації державного адміністраційного апарату, а будучи дуже заможною людиною не залежить від ніякої допомоги збоку держави чи громадянства.

Коментатори вже проголошеної частини споминів Трумана передбачають, що різні уступи і звороти у цих споминах викличуть не одну бурю. Гаррі Труман відомий з різкости своїх виступів і гостроти свого стилю. Його тактика „насипати перцю" противникові буцімто дала йому перемогу над контркандидатом у 1949 році Томасом Дюї (хоч інші твердять, що завинив сам Дюї і республіканці, які злегковажили собі тоді передвиборчу аґітацію, повіривши, що вибори напевно виграють), але й пошкодила демократам в останніх президентських виборах, бо Труман в атаках на особу Айзенгавера перетягнув струну. Проте, Гаррі Труман далі бере активну участь в публічному житті, спорадично виступаючи з палкими промовами і заповідає, що в передвиборчій кампанії наступного року братиме живу участь, поручаючи д е м о кратичного кандидата й поборюючи республіканську адміністрацію. Однак, як відомо, і всередині Демократичної партії є завзяті його противники, як ось, напр., державний секретар у початках його президентури, пізніший губернатор Савт Каролайни, Джеймс Бирнес. Можна сподіватися, що Труман зачепить у своїх споминах не одного живучого ще свого противника на американському терені, як не одного й закордонного діяча, і що вив'яжеться полеміка. Якщо спомини охоплять і дальші роки, то нам цікаво буде дізнатися не про одну подробицю з періоду холодної війни між СССР і ЗДА, як прийшло до проголошення „доктрини Трумана" в справі Греції й Туреччини, як виглядала справа бльокади Берліну, з чиєї властиво ініціятиви й вини сплутано свободу рухів ген. МекАртурові в Кореї і врешті відкликано його з командування на Далекому Сході, і т. п. Спомини Трумана кинуть не один промінь світла на процес, як то американські керівні діячі, що вірили в „співіснування" із воєнним совєтським союзником також і після війни і в цій вірі поробили масу помилок, помалу прозріли й побачили справжнє обличчя свого найбільшого ворога.

Б. Лавровський

ГЕНЕРАЛЬНА АСАМБЛЕЯ ОН

„Будні" в ОН закінчилися і наступила „гаряча пора". Ведеться десята звичайна сесія Генеральної Асамблеї ОН. Серед делеґатів з цілого світу — понад 20 міністрів закордонних справ. Це — один з доказів, що світ прив'язує до цієї сесії винімкову вагу.

Зближається 3-я година. Делеґатські місця щільно заповнені. Чекають на „грубих риб"... Входить Молотов із своїм „оточенням", пізніше — Доллес. Починається фотографічна „агресія".

О 3 год. 12 хвилин — відкриває Асамблею голова голляндської делеґації (такий звичай, що відкриває голова делеґації того краю, з якого походив останній голова). Хвилина тиші... для молитви й медитації.

Коротка привітальна промова головуючого: 1955 рік дає нові надії, уперше в історії ОН ми розпочинаємо працю не в настроях пригноблення й відчаю... Але це — лише перша проба, і не можна бути „безпечними оптимістами"... Чи буде можливим жити разом, шануючи переконання іншого? Наші великі проблеми все ще не вирішені, дехто з нас „підозріло ставиться до своїх сусідів"... Мільйони людей дивляться на нас з надією, що принесемо мир...

Негайно по закінченні промови слова попросив В. Молотов. Відбулася церемонія, яка вже повторюється багато літ:

Совєтський делеґат „звертає увагу" зборів на конечність відновити законні права червоного Китаю в ОН. Не можна відкладати цієї справи, бо тепер, після Женевської конференції, маємо „певні зміни на краще в міжнародних стосунках" і збільшення взаємного довір'я. Червоний Китай не був у складі ОН внаслідок „відомих обставин і штучних перешкод", а тепер там відбувається велика „демократична й соціяльна перебудова". Бандунська конференція довела значення червоного Китаю серед азійських і африканських народів. „Китайський нарід ентузіястично підтримує свій уряд", а сучасні представники Китаю в ОН „нікого, як відомо, не представляють". Молотов вносить р е з о люцію: „Г е н е ральна Асамблея рішає, щоб представниками Китаю в ОН були призначені центральним Народним Урядом Китайської Народної Республіки".

Представник ЗДА Ґ. К. Ладж обмежується короткою заявою, що не буде дискутувати в порушеній Совєтами справі, а лише ставить внесок: „Асамблея постановляє не обговорювати на своїй звичайній сесії в цьому році внесків ані про виключення з ОН представників Китайської Республіки, ані про місця для представників Народної Китайської Республіки".

Міністер закордонних справ національного Китаю освідчує: „Вже шостий раз Совєти домагаються на Генеральній Асамблеї виключення з ОН демократичного Китаю. Але, згідно з арт. 6 Чартеру, власне СССР повинен бути виключений... Комуністичний режим в Китаї є не китайський, — він є знаряддям комуністичної міжнародної агресії... Червоний Китай порушує постанови про перемир'я в Кореї, провадить агресію в Індо-Китаї, а субверсію в Маляях і в інших краях... В Китаї — за три роки комуністичної окупації — понад 20 мільйонів невинних людей вбито за „контрреволюцію" і під претекстом земельної реформи. Т. зв. міністер справедливости, панна Ші Льянґ, на комуністичному національному Конґресі 29 липня ц. р. звітувала, що від січня 1954 р. до травня цього року „народні суди" вирішили 364,604 справи про контрреволюцію... Виходить, що кожної хвилини одна людина була засуджена за „контрреволюцію". Комуністи тримаються терором, а народ їх не підтримує. Не визнають червоного Китаю й 13 мільйонів китайців, що мешкають закордоном, а з китайців, полонених у корейській війні, 80% відмовилися вертати на батьківщину. Щождо звільнення кількох американських громадян, яких комуністи безправно тримали у в'язниці, то це звичайний пропаґандивний крок. Демократичний уряд на Формозі залишається світлою надією на визволення для мільйонів китайців, що живуть під комуністичним режимом."

* * *

Р о з п о чинається властива дискусія. Представник Англії підтримує внесок ЗДА, дармащо Англія визнала уряд червоного Китаю: не належить порушувати справи, яка відразу поділить членів ОН на два непримиримих табори.

Чому червоний Китай не може бути прийнятий до ОН — найкраще з'ясував делеґат Колюмбії.

З причин правного характеру: ОН в 1951 р. осудили червоний Китай, як агресора в Кореї, й ця постанова залишається всилі. Агресора приймати до ОН не можна, бо то було б запереченням цілей і діяльности ОН.

З причин морального характеру: Пейпінґський уряд скрізь оголошує, що всі постанови ОН — „незаконні" і рахуватися з ними не буде; іґнорує та ображає ОН і досі

(Закінчення на стор. 3-ій)

УВЕЧІР ВИЙДУ

Увечір вийду до воріт
і ждатиму тебе.
Ніч зорі висипле вгорі
на небо голубе.

Русалкою із далини
нечутно прийдеш ти:
лиш зір намисто задзвенить,
лиш ліс зашелестить.

Позичу в вітру ніжних слів:
тобі складу привіт —
а вітер у слова заплів
барвінку ніжний цвіт.

ОСТАП ТАРНАВСЬКИЙ

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE ACTS OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912, AND MARCH 3, 1933

Of Svoboda (Liberty), published daily except Sundays, Mondays and Holidays at Jersey City, New Jersey, for October 1, 1955.

State of New Jersey, County of Hudson.

Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid, personally appeared Dmytro Halychyn, who having been duly sworn according to law, deposes and says that he is the Business Manager of the Svoboda (Liberty) and that the following is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management and the circulation, etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, as amended by the Act of March 3, 1933, embodied in section 537, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business manager are: Publisher: Ukrainian National Association, Inc. (A fraternal), 83 Grand St., Jersey City, N. J.

This newspaper is published by the Ukrainian National Association, Inc., a fraternal organization, duly incorporated under the laws of the State of New Jersey, under the supervision of the Supreme Executive Committee, whose names and addresses are as follows:

Dmytro Halychyn, Jersey City, N. J.
Gregory Herman, Jersey City, N. J.
Roman Slobodian, Jersey City, N. J.
Genevieve Zerebniak, Akron, Ohio.
Michael Piznak, New York, N. Y.
Dmytro Halychyn, Business Manager, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

2. That the owner is: Ukrainian National Assocation, Inc. (a fraternal organization) (no stockholders), 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

3. That the known bondholders, mortgages, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: None.

4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, and security holders, if any, contain not only the list of stockholders, and security holders as they appear upon the books of the company but also, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees hold stock and securities in a capacity other than that of bona fide owner; and this affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or indirect in the said stock, bonds, or other securities than as so stated by him.

5. That the average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the twelve months preceding the date shown above is 20,500

DMYTRO HALYCHYN, business manager.

Sworn to and subscribed before me this 20th day of September, 1955.

CHARLES H. KLEIN, Notary Public of N. J.
(Seal). (My commission expires January 19, 1958)

НА ТЕМИ ДНЯ

Нікіта Хрущов, перший секретар комуністичної партії Совєтського Союзу і фактичний диктатор і керівник совєтського уряду, в розмові з представниками чужоземних делеґацій любить прикидатися інколи звичайним собі представником „совєтського народу".

Клясичною з того погляду була його розмова, яку він, отой простенький собі „депутат", разом із наказним прем'єром совєтського уряду Булґаніним відбув з представниками японської парляментарної делеґації дня 21 вересня ц. р. Ціла розмова тривала довгенько, повний офіційний текст цієї розмови займив цілу сторінку „Правди" й „Ізвєстій", але прочитавши її уважно, завважується таки зразу, що головною особою, яка про все вирішує і на все відповідає, є Хрущов, а Булґанін відіграє тільки ролю звичайнісінького... конферансьє. Участь „голови" совєтського уряду зафіксована в офіційному тексті так:

„Булганин: Мы приветствуем вас и готовы выслушать...

Вулганин: Кто просит слова?..

Булганин: На поставленные вопросы ответит тов. Хрущев...

Булганиц: Кто еще просит слово?..

Булганин: Удовлетворены ли вы, господа, ответами товарища Хрущева на ваши вопросы?..

Возгласы членов делеґации: Вполне...

Булганин: Я очень рад, что разъяснения товарища Хрущева вас полностью удовлетворили. Рад потому, что все то, что здесь сказал товарищ Хрущев, является точкой зрения Советского Правительства, и я, как Председатель Совета Министров, полностью присоединяюсь ко всему тому, что было здесь сказано тов. Хрущевым..."

Ролю такої офіційної маріонетки, яка заключається в двох реченнях „ответит Хрущев" і „я согласен полностью" і яку вивчити не так то й важко, повторює Булґанін при всіх зустрічах із чужоземними делеґатами, вважаючи мабуть усіх собесідників... дурнями.

А вже своєрідного рекорду добився Хрущов у цій же розмові своєю відповіддю провідникові японської парляментарної делеґації Кітамурі, який заявив, що він не може говорити в імені японського уряду, бо він не є його членом. Хрущов, не кліпнувши оком, відповів йому вмить:

„Я теж не є членом Уряду, а тільки депутатом Верховної Ради СССР. Різниця в тому, що я, говорячи як депутат Верховної Ради, сподіваюся, що я висловлюю погляд Предсідника Ради Міністрів і думку свого Уряду. У вас, виходить, ситуація інакша. Ми це враховуємо"..

На таке спотворене з'ясування дійсного стану речей увічливому і збентеженому японському парляментаристові Кітамурі не залишилося відповісти нічого іншого, як: „Да, положение другое".

Ольга Мак

КОЛИ СКРИПІЛИ ВОЗИКИ...

(До десятих роковин призабутих подій)

(7)

Всі тримаємось тієї ймовірности, що чоловіки наші уникнули большевицьких лабет (інакше всі наші дальші пляни й заходи не мають ніякого сенсу). Розгортаємо мапу і починаємо обмірковувати, куди могли чоловіки повтікати. З мапи виходить, що найправдоподібніше пішли на Віттенберґ. Отож постановляємо собі, не марнуючи часу, вирушити наступного дня також у напрямі на Віттенберґ. Нашу постанову скріплює ще й той факт, що на Віттенберґ іде багато всякого іншого народу, так що не будемо самотні.

І знову по тижневій передишці порипують возики, натягаються посторонки, похитуються на возиках дитячі головки, ноги крок за кроком відмірюють кілометри курного шосе...

Вже не пам'ятаю, скільки часу ми так ішли, як також не знаю, чому дві з нашого гуртка — Катя та Ірина — загналися далеко вперед. Певно тому, що Каті з її двома дітьми у віці 5 і 3 років допомагала тягнути возик її сестра, а пані Ірина мала старших дітей: сина 12-ти років та двох дівчаток у віці 9 і 8 років, які вже могли йти пішки і навіть допомагати матері. Вони пішли так далеко наперед, що ми їх втратили з очей.

Аж ось раптом навпереріз нам полями летить син пані Ірини і робить благальні знаки руками. Зупиняємося, здивовані, і чекаємо на хлопця.

— Прошу пань, — викрикує задиханий хлопець, ледве переводячи віддих, — комісія!.. Контроля!.. Перевіряють документи!..

— Хто?

— Большевики. Паню Катю забрали, як фольксдойчерку... Панну Геню також... І дітей... Всіх!..

— А мамця?

— Мамця там іде назад... Я прибіг, щоб сказати... Прошу вертатися назад... Прошу туди не їхати...

За якийсь час дійсно вертається через поля бліда й перелякана пані Ірина. Вона ледве-ледве втекла.

В розпуці зупиняємось. Ну, і що тепер? Доріг багато. Можна звернути на якусь іншу. Але де є певність, що на тій іншій не зустрінемо також контролі?

Однак, таки звертаємо і їдемо. Куди? Господь його знає! Куди люди — туди й ми. Поки ж що, скручуємо з головного шляху на Віттенберґ і сідаємо в якомусь рові. Сидимо годину, другу, третю...

Наближення ночі змушує нас подумати про місце схованку. Їдемо ще трохи і впрошуємося до заможної господи. Приймають, дають їсти і дозволяють переспати в дуже гарно обставлених покоях на поверсі. Скрізь розкішні килими, м'які меблі, дорогі дрібнички та олійні образи на стінах. Раді таким вигодам і гостинності господарів, розкладаємося по килимах на відпочинок.

Ще не вспіли полягати, як почули внизу рух і багатоголосову розмову по-московськи, а по хвилині відчинилися двері і до нас увійшов совєтський старший ляйтенант. Як звичайно, починається розпитування: хто ми і куди йдемо? Я починаю калічити жахливою польсько-німецько-російською мішаниною, старанно уникаючи українських слів, і вияснюю, що ми — німки з Познанщини, а наші чоловіки є десь на заході. Отож, ідемо до них.

Ляйтенант випитує нас про всякі речі, а потім починає вихвалятися високими моральними прикметами совєтської армії. Оповідає і про власну особу: він — великий герой; він власними руками знищив багатьох гітлерівців, що нападали на нього цілими зграями; він навіть власноручно впіймав у Берліні Гітлера і передав його командуванню большевицької армії. Він... Він... О, взагалі він — це не проста собі особа. А вся совєтська армія це — поспіль герої і лицарі. Це — не якісь там паршиві німецькі грабіжники, боягузи й розпусники. О, ні! Совєтський вояк глибоко свідомий того, яку шляхетну місію призначила йому історія! Він боронить покривджених, він карає поневолювачів, він проливає кров за свою „необ'ятную многонациональную родіну"!..

Ляйтенант говорив запальчиво, переконливо і довго. А тим часом вояки його частини переводили „чистку" цілої господи. Так що, коли ми другого дня зійшли вниз, то застали самі голі стіни...

Прощаємося з гостинними, пограбованими господарями, дякуємо за хліб-сіль, за нічліг, запрягаємося у візочки і вертаємось до дороги на Віттенберґ.

У рові, в якому ми сиділи кілька годин напередодні, застаємо товариство веселих французів. Вони їдуть додому, до Франції, і дуже щасливі, тільки, на жаль, не мають ні їжі, ні курива. І це псує їм настрій.

Ах, тільки всього? Ну, це ще не біда!..

Ми кидаємося до своїх клунків, витягаємо харчі, цигарки і частуємо французів. У молодиків відразу м'якнуть серця: вони вдячні, вони просто розчулені нашою добротою і хочуть нам віддячитися. Але чим? Може, допомогти нам тягнути візочки? Нести наші наплечники?

Гм!.. Звичайно, коли вони такі ласкаві, то можуть тягнути візочки і нести наплечники. Але для нас це не так важно: ми вже звикли і до візків, і до наплечників. А от коли б...

Що саме?

От коли б вони погодилися взяти нас із собою, як своїх жінок, і так допомогли нам пробитися кріізь большевицькі рогачки на захід...

Але ж ясно! Чому ж би ні?! Що їм там! Жінки то й жінки. Ха!

Веселі французи впрягаються у наші візочки, натягають наші наплечники і з жартами та радісними вигуками рушають в дорогу. Ми йдемо за ними і обмірковуємо на всі способи, чим може та вся витівка скінчитися?..

Ось і большевицька застава, перед якою стоїть довга черга поворотців. Контроля досить гостра і докладна, а тому серця наші тривожно стискаються.

Широкі, вилицюваті пики енкаведистів крутять на наш вид носами, а їхні гострі, пронизливі очі виявляють повне недовір'я до таких „подруж": молоді, двадцятилітні французькі хлопці, що перебували в Німеччині на примусових роботах, вертаються на батьківщину з тридцятилітніми жінками, обтяженими дітьми, явно не французького походження. Але що ж поробиш? „Французькі товариші" належать до приязної большевикам нації, а тому не випадає надто втручатися в їхні особисті справи, тим більше критикувати їхніх подружніх смаків.

І нас пропускають.

Так потрапляємо з французами до їхнього збірного табору в якомусь невеличкому селі. Село розкинулось серед гарного густого лісу і стоїть ціле, не торкнене воєнною руїною, але його корінних мешканців — немов хто виміз. Нема ні одного німця, і будинки стоять пусткою.

Розтаборюємося по хатах і чекаємо, що буде далі. Адміністрація в таборі совєтська, перевірки і комісії відбуваються майже щодня, і ми не маємо ні одної спокійної хвилини.

ЖОВТЕНЬ — МІСЯЦЬ ПРЕСОВОГО ФОНДУ „ВЕСЕЛКИ"! ПОМОЖІТЬ „ВЕСЕЛЦІ" ДОПОМОГТИ ВАМ І ВАШИМ ДІТЯМ! НАДІШЛІТЬ ЩЕДРУ ПОЖЕРТВУ НА ВИДАВНИЧИЙ ФОНД „ВЕСЕЛКИ"!

РОЗМОВА З БУТОВИЧЕМ

(З приводу його Ретроспективної Виставки).

Питання: — Це Ваша перша індивідуальна виставка?

Відповідь: — Так, — перша! Перша і тут і в Европі. Відкладаний сир ніби є добрий. Думаю, що і виставка відкладана є ліпша, як скороспіла, хоч вона не конче мусить бути і добра.

П.: — Ретроспективна?

В.: — Так. — Це оглядання назад, на пройдений шлях. В казках, звичайно, проти оглядання назад остерігається, але в житті це має практичне значення для будучого.

П.: — В чім добачаєте практичність такого оглядання назад?

В.: — Критика і самокритика. Оглянувшись назад, побачити можете, кудою йти вперед. Буває часом і блуд. Проти блуду є народні поради, — наприклад — зняти й вивернути сорочку. Це можна зробити і символічно, — перескочити на нові експерименти, як часом роблять малярі (не показуючи пальцем). Ну, а критика теж має нагоду пописатись, — взяти вас за ручку і вивести на правдивий шлях.

П.: — Як на вашу думку стоїть у нас справа з критикою?

В.: — Майже її немає. — Подивіться до часописів: образотворче мистецтво — порожнє місце. Так, як в Галичині було сто років тому. І музею не було, ані галерії, бо й потреби не було. До перших потреб зараховується тут, як самі знаєте, рефриджирейтор і кара, а по лінії культури — календарі й сонники.

П.: — Не думаєте, що в нашій „ґеттовій" загумінковості є щось від комплексу меншевартости?

В.: — Може і є, але час би вже його перебороти, бо хто рефриджирейтор та кару має, той уже назрів і для нового комплексу — більшовартости. Хто зна, чи цей новий комплекс не заведе наших на виставку в палаті Українського Інституту на ріг П'ятої евні та 79 вул. — Звідти до Метрополітен музею вже кілька домів, правда? Але той черговий етап мабуть уже для нового покоління.

П.: — То ви за Метрополітен проти Модерного музею і модерного мистецтва?

В.: — Ні, я за всяке мистецтво, щоб це було справді мистецтво, — щире і безпосереднє.

П.: — Як ви оцінюєте нашого глядача на виставках?

В.: — Нав'язуючи до „оглядання назад", думаю, що можна більшість з наших відвідувачів виставок прирівняти до тої біблійної жінки Лота, що зі Содому втікала та назад оглянулась і скам'яніла. — Пересічний глядач застиг в колишнім, давно баченім і не всилі сприймати нічого нового. Він скам'янів, як ця біблійна жінка.

В. Н.

РЕТРОСПЕКТИВНА ВИСТАВКА М. БУТОВИЧА

Дня 1 жовтня 1955 р. о год. 2-ій попол. відкривається в Українському Народному Домі в Ню Йорку ретроспективна виставка визначного українського мистця Миколи Бутовича. Виставка, що охоплює малярський і графічний доробок мистця, відчинена в суботи й неділі від 10 год. ранку до 10-ої вечером. Виставка триватиме до неділі 16 жовтня включно.

ГЕНЕРАЛЬНА АСАМБЛЕЯ ОН

(Закінчення зі стор 2-ої)

не висловив свого бажання бути членом ОН. Червоний Китай в далеко меншій мірі заінтересований бути членом ОН, ніж про це говорить представник Совєтів. „Приятелі" повинні переконати червоний Китай, щоб він відмовився від аґресії, урегулював корейські справи — і тоді доспіє питання про прийняття його до ОН. Молотов говорив про „початок нової доби", але її не можна розпочинати від прийняття до ОН представників уряду, який не визнає нас.

Виступи „адвокатів" пейпінґського уряду розпочинає представник Індії Крішна Менон. Це, безперечно, одна з найменш удатних і переконливих його промов: „... Нема чого зволікати з прийняттям до ОН комуністичного Китаю, представники якого освідчили на конференції в Бандунґу, що вони з ентузіязмом приймають засади ОН... Пейпінґський уряд, що його цілковито підтримує китайський народ, вже розпочав нову міжнародну політику, — провадить переговори з ЗДА, випускає з в'язниці американських громадян"

Стандартні, однакового майже змісту „декларації" сателітів — Польщі й Чехословаччини — не викликають жадного заінтересовання. Обидва представники промовляють по-російськи, але, видно, що в „народних демократіях" нова „міжнародна мова" ще не зовсім „освоєна"... Особливо зле йде з мовою чехословацькому представникові.

Коротенька, але занадто енерґійна заява представника Бурми: „... ніхто не може перешкодити, щоб представники Народної Китайської Республіки були тут, в ОН" — викликала порушення на залі. Звичайно делеґати рідко „виявляють свої настрої", але того вже було забагато для більшости делеґатів.

Зібрання ще раз виявило своє відношення до червоного Китаю. Представник Іраку заявив: „Ми згідні з п. Меноном, що не ми будемо вирішувати, який буде уряд в Китаї, а китайський народ. Але чи китайський народ є настільки вільним, щоб міг цей вибір зробити?"

Ці слова заля зустріла виразами схвалення.

Молотов виступив вдруге: „Не маю потреби відповідати тому, хто нікого не репрезентує... Не можна брати поважно його слів. Лише треба дивуватися терпеливості зібрання, яке дозволяє йому з цієї трибуни говорити"...

⁂

Дискусія закінчилася. Висліди голосування відомі. Генеральна Асамблея підтримала внесок ЗДА. Під оглядом розподілу держав — хто голосував із ЗДА, а хто — проти, — нема засадничих змін в порівнянні з минулим роком. Хіба одна: Ізраїль, який голосував у 1954 р. за внесок ЗДА, тепер утримався від голосування разом з арабськими державами. Кількість „приятелів" червоного Китаю не збільшилася.

На підставі вислідів голосування пробують говорити про „настрої" біжучої сесії: дехто твердить, що не слід сподіватися „сенсаційних змін" і кроків. Але перебіг дискусії першого дня виявив деякі „зміни". Передусім: дуже „лагідний" тон промов Молотова. В перший раз не було згадки про „кліку Ґоміндану", про „самозванців", а лише мелянхолійне окреслення: „ті, хто нікого не репрезентують".

Бандунг і Женева... Як по команді всі сателіти й „поплентачі" висувають в кожній промові конференцію в Бандунґу, як доказ єдности азійсько-африканських народів, як знак постання „третьої сили", що разом з комуністичним Китаєм чисельно перевищує народи вільного світу...

Женева — це початок „нової доби", яка зобов'язує до „нової, відмінної політики", а тому треба починати... з прийняття червоного Китаю.

Совєти здобулися ще на одну демонстрацію „нової політики" — вибрано голову Генеральної Асамблеї одноголосно: річ небувала в історії ОН.

Не зважаючи на всі прояви „нової політики" Совєтів, на „поміркований" тон промови Молотова, сталося так, що моральні мотиви перемогли. І слова Молотова, що він дивується терпеливості залі, яка вислухує того, хто „нікого не репрезентує", були зовсім невдалим маневром. Не лише вислухують, але й признають за ним право виступати в імені тих, які під режимом комуністичним не можуть своєї волі виявити.

ДЕСЯТИРІЧЧЯ ІСНУВАННЯ ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЛІСНИКІВ І ДЕРЕВНИКІВ

В діловому році 1955/56 відзначує „ОБУЛІД", Об'єднання Українських Лісників і Деревників десятиріччя свого існування. Основане в 1946 році в таборі Карльсфельд в Німеччині, об'єднує це Товариство всіх українських лісників і деревників вільних країн Америки, Европи, Азії та Австралії та видає квартальник „Вістник", висланий членству, нашим науковим інституціям і громадянам. Об'єднання займається допомогою потребуючим колеґам, плекає лісівницькі традиції та вдержує зв'язок між розпорошеними по цілому світі українськими лісниками і деревниками.

Цьогорічні Загальні Збори Об'єднання, які щорічним звичаєм відбуваються в навечеріє св. Остафія, патрона мисливців, будуть мати змогу намітити способи і засоби та дати вказівки і директиви нововибраній Управі — в цілі гідного відзначення десятиріччя існування Об'єднання. Ці Загальні Збори відбудуться цього року в суботу, 1-го жовтня о год. 1-ій попол. в малій залі на 1-му поверсі в Українськім Народнім Домі, при Другій Евеню 140, в Ню Йорку.

По Загальних Зборах влаштовує *Об'єднання* в цій самій залі о год. 7-ій ввечірі товариську зустріч членства і запрошених гостей, бажаючи в цей спосіб відсвіжити зв'язки Товариства з громадянством та зазнайомити його з життям і працею Об'єднання.

(К)

НА ДОПОМОГУ ПОВОДЯНАМ УКРАЇНЦЯМ

СПИСОК Ч. 7.

У відповідь на заклик Екзекутивного Комітету УНС у справі пожертв на запомогу поводянам-українцям, відгукнулись такі громадяни:

Союз Українок, Відд. 21 Бруклин	$25
З пікніку 5 Відд. УНС зібрано жертви	25
Члени 5 Відд. УНС	11
Від. 292 УНС	10
Т. Шпікула	10
Відд. 204 УНС	10
Україн. Євангельський Допомог. Комітет	10
Відд. 353 УНС	10
Бр. св. о. Николая Відд. 175 УНС	10
П. Королишин	5
Р. Шкавритко	5
В. Гасій	5
І. Крочак	5
С. Фольґа	5
Володимир Запарашок	5
Д-р Б. Ґарбовський	5
Іван В. Іванчук	5
Анатоль Ткачук	3
Никола Василюк	3
Василь Василюк	3
Волод. Величко	3
Григорій Андроняк	3
Н. Фелик	2
С. Харчук	2
Михайло Семчишин	2
Адам Лех	2
Ольга Презлок	2
Богдан Котис	2
Стефан Василюк	2
Дмитро Візниця	2
Володимир Говлен	2
Іван Давидюк	2
Тома Дзус	2
Юрко Кохашок	2
Михайло Луценко	2
Іван Василик	2
Віктор Вігун	2
Михайло Дмитрів	2
Ірина Запаринюк	2
Михайло Драґош	2
Василь Пронів	2
Степан Мельник	2
М. Шарий	1.35
Роман Каплун	1
Олена Назар	1
Д. Дубрівний	1
М. Ваврншин	1
М. Шпитко	1
І. Новосівський	1
С. Супяк	1
К. Дідух	1
Л. Матвіїшин	1
М. Куцльо	1
М. Мальований	1
Г. Фака	1
Д. Кучеський	1
П. Кох	1
М. Пилипчук	1
А. Павліна	1
М. Куцак	1
П. Куцак	1
Т. Вацик	1
Я. Пасланський	1
С. Бонах	1
М. Василюк	1
Р. Ратич	1
П. Литвин	1
Семеон Пелех	1
Василь Футала	1
Любомир Клось	1
Михайло Полянський	1
Павло Павлик	1
Иосиф Кріль	1
Семен Салабай	1
Степан Леськів	1
Григорій Галамушка	1
Іван Іванів	1
Степан Липка	1
Богдан Верещинський	1
Роман Яцків	1
Микола Худик	1
Петро Данчик	1
Семен Тесак	1
Іван Дзядик	1
Євген Кахникевич	1
Михайло Козар	1
Петро 'Ралько	1
Василь Левуш	1
Володимир Гнатів	1
Степан Фаліньский	1
Володимир Івасів	1
Степан Самороз	1
Ярослав Лужний	1
Василь Стрільчук	1
Володимир Драґош	1
Михайло Войтович	1
Степан Макушевський	1
Омелян Томич	1
Василь Рабарський	1
Зенон Боднарчук	1
Франк Фаліньский	1
Марко Фаліньский	1
Д-р Юліян Рабій	1
Іван Коцинда	1
Василь Вігак	.50
Разом	$ 279.95
Раніше зложено	$1659.50
Разом досі	$1939.45

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Дітройт, Міш.

Унормування справи святкування загально-національних роковин

Уповажнені представники Управ, Відділу Українського Конґресового Комітету в Дітройті, Відділу Українського Конґресового Комітету в Гемтремку і Федерації Американських Українців Стейту Мишиґен — на спільному засіданні в дні 15 серпня 1955 р. однозгідно вирішили унормувати справу святкувань трьох загально-національних імпрез, як слідує:

1. Свято Державности і Соборности України (22 січня 1918 і 1919 рр.) — влаштовувати буде Відділ Українського Конґресового Комітету в Дітройті, при співучасті Відділу Українського Конґресового Комітету в Гемтремку і Федерації Американських Українців Стейту Мишиґен.

2. Шевченківські Роковини — влаштовувати буде Федерація Американських Українців Стейту Мишиґен, при співучасті Відділів Українського Конґресового Комітету в Дітройті і Гемтремку.

3. Першо-Листопадові Роковини влаштовуватимуть Відділ Українського Конґресового Комітету в Гемтремку, Відділ Українського Конґресового Комітету в Дітройті і Федерація Американських Українців Стейту Мишиґен на засаді рівних прав і обов'язків. Святкування це переводитиме спільний діловий комітет, зложений з шости осіб по двох з трьох вище названих установ.

Комунікат в справі цього спільного вирішення підписали представники згаданих установ: пп. М. Дужий, І. Панчак, В. Довгань та Ф. Дем'яненко.

Управи цих установ сподіваються, що українське Громадянство метрополії Дітройт солідарно підтримує одноодушний зміст договору і братиме чисельно участь у названих загально-національних імпрезах.

І. Н.

Черче, Н. Дж.

Перший український автомобілевий змаг

Новозаснована секція автомобільної туристики УСТ „Стріла" в Трентоні, розпочала свою діяльність внутрішньо-клюбовими змаганнями, дня 25 вересня 1955 р. у Черчі, Н. Дж.

Враховуючи вишкіл автоводіїв, автомобілевий парк та фінансову спроможність місцевого громадянства не можна було й думати про правдиві автомобілеві перегони на торі.

Змагання мали характер малого рейду, полученого з конкурсом безпеки їзди. Трасу їзди, що виносила коло 35 миль, мали змагуни переїхати, дотримуючися всіх місцевих приписів для автоводіїв у стейті Ню Джерзі та по дорозі, на двох контрольних точках виконати певні праці зв'язані з конечним доглядом авта, як напр., зміна колеса, контроля оливи, води тощо. Сама траса була визначена лише на мапах, які змагуни дістали 10 хвилин перед стартом. За правильну і безпечну їзду та справність догляду, як також за чемну і лицарську поведінку на трасі змагуни збирала точки, а за неувагу та поминення дорогових знаків їх тратили. На старті „бігу — показу справности" стануло 6 автомашин. Найбільшу кількість точок зібрав молодий змагун команди копаного м'яча „Стріли" п. Ігор Сеник на автомашині „Меркурі", здобуваючи перше місце і дуже гарну чашу, уфундовану головою УСТ „Стріла" хоче влаштувати подібні змагання під гаслом: „Перша проба автоводія", получені з рейдом до Черча та запрошує всіх українських спортовців-автомобілістів із Східних Стейтів. Про умови і подробиці змагу буде своєчасно подано в пресі.

Б. Ковшевич.

● **Демократичний сенатор** Гюберт Г. Гомфрі заявив, що не має претенсій кандидувати на президента, але радо погодиться бути віце-президентом при демократичному президенті в 1957 — 1960 роках.

З наших буднів

ПЕРЕЖИВЕМО Й КОЕКЗИСТЕНЦІЮ!

Наші західні сусіди, сказати правду, мають трохи „неха": взарані історії миші з'їли їм короля, тепер знову, дременув їм до Варшави прем'єр екзильного уряду...

Звідки ж вони, на милість Божу, витрясли такого прем'єра?.. Гуґон Ганке?.. Чи не з фольксдайгів він буде, або з яких там хрестоносців? Та й не загрів довго місця на посаді, бісова пара: в серпні дістав номінацію, а в вересні поїхав до Риму по благословення і звідтам махнув просто на лоно „ойгизни".

Га, відав, „пейда" польського прем'єра ще менша, як нашого Президента на вигнанні! Все ж таки, на гесть наших екзильних політиків, треба сказати, що вони тримають фасон! Правда — резиґнують один по одному з уряду, але хог не тікають за залізну куртину. А коли, гасом, і драпне якийсь Василакі, ги інший федераліст, то з того невелика шкода: крутій з воза — коням легше.

Хог, в таких випадках, треба завжди пам'ятати польську пословицю: „Не смійся, братку, з гужого припадку!" А хто його знає, ги завтра нас не гекає подібна несподіванка?.. В гасах отої нещасної коекзистенції всякі гуда можливі.

Полякам, звигайно, прикро, що так їм обернулась плянета хвостом. Бо досі, переважно, тікали сюди, на Захід, всякі їхні ляйтенанти, капітани, гасом декий енкаведист вибрав свободу... А тут, раптом, бух! — така груба риба взяла курс із Заходу на Схід! Скандал то воно є, нігого й казати.

У вівторок гув я в радіо, як бідькався на цю тему пан редактор Иоллєс. Трохи не плакав з сорому, старигок... Але скоро знайшов виправдання для удравшого прем'єра!.. Хто винен?.. „Невістка винна!" Шур, Америка всьому винна! А гому вона баламутить людям голови коекзистенцією?.. Кінець-кінцем, як може емведист Мацкевиг промовляти герез „Голос Америки", як американські сенатори й конґресмени їдуть собі до Москви на вакації, то що за диво, що польський прем'єр поїхав з Лондону до Варшави і втяв „балак" на тему репатріяції?

В тому місці я дозволю собі зацитувати іншу польську пословицю: „Цо вольно воєводзє, то нє тобє... каштелянє!" Американцям все можна, бо вони в світі воєводи. Нині в них така політика, завтра — інша, вгора було в моді „ліберейшен", сьогодні модне „співіснування", завтра прийде ще якась інша мода, — але ж за всіма тими трюками і вихилясами стоїть сила, — атомова, воднева, долярова!

А що ж ми, ізгої, приблуди-іміґранти, можемо протиставити цій високій політиці? Нігого, відав, крім твердого „халіктеру", — як каже Гриць Зазуля. Треба затиснути зуби та й витривати, до слушного гасу.

Пережили ми пацифікацію, пережили репатріяцію, переживемо й коекзистенцію!

Ікер.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, в тим самим і співласниками 17-ти мільйонового майна організації!

В суботу, дня 10-го вересня 1955 у Торонтській Парохії відбулося

Вінчання артистки драматичного Театру

МАРІЇ СЛЮЗАРІВНОЇ

із магістром філософії

БОГДАНОМ ЛИСТКОМ

Вінчання доконав Всечесний о. Фотій у храмі св. Володимира.

†

З глибоким смутком повідомляємо, що наш улюблений професор і виховник, директор золочівської гімназії

Проф. МИКОЛА ВЕЛИЧКО

помер по довгій і важкій недузі на 60-му році життя.

Похорон відбувся в понеділок, 19-го вересня 1955, о год. 9-ій рано з церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку на цвинтар „Гейтс оф Гевен" у Вінані, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

БУВШІ УЧНІ

о. Роман Боднар, Маріян Волуйчик, Лев Гусак, Ярослава Демків - Малюца, Михайло Дяків, Василь Заброцький, Семен Заброцький, Ярослав Петрик, Василь Солтівський, Марія Шипула - Михайлів.

• ПРАЦЯ • • Help Wanted—Male •

ДИРЕКТОР ФАБРИКИ

Повна відповідальність над провадженням фабрики з 150 машинами в Пенсилвенії около 100 м. від Ню Йорку. Мусівби переєстися. Добра нагода для відповідного мужчини.

Пишіть або телеф.
LOOMTOGS, INC.,
1410 Broadway, New York City
LAckawanna 4-4671

Потрібно
МОЛОДОГО МУЖЧИНИ,
щоб навчити фаху електричних моторів. Мусить бути по вислуженні війська.
DOWICK
571 Tonnele Ave., Jersey City, N.J.
SWarthmore 5-2228

ТАПІЦЕРИ
та до оббивання меблів ззовні і викінчування. Стала праця, добра платня.
Голоситись:
JEFFERSON UPHOLSTERY
328 Jefferson St., Hoboken, N. J.
Tel. SW 2-1326

ПОЖЕЖНИКИ
з лайсенсом і досвідом.
Coal Fire — Call
W. RALSTON & CO.
Old Bridge
New Jersey

ОПЕРЕЙТОРИ ГАЛЬМ
Щораз більший збут викликає потребу додаткових робітників на другу зміну до наставлювання й орудування гальмами. Мусить вміти читати пляни. Буде вчити недосвідчених механіків, які вміють читати рисунки. Стала праця і висока платня навіть для початкуючих. Всі робочі користі. Голоситись:
ROWE MFG. CO., INC.
Troy Hills Road, Whippany, N. J.

МЕХАНІКИ
"Roofing and Siding"
З досвідом при тягарівках і "equipment". Добра платня, доволі праці.
Голоситись:
TOWN and COUNTRY ROOFING and SIDING CO.
1351 East High St.
Phila. 38, Pa.
між 7-9 год. рано.

• ПРАЦЯ •
• Help Wanted Male—Female •

ДОСВІДЧЕНІ ЯК „ФОРМАНИ" у фабриці штучної біжутерії, шпильок з головками або кораликових прикрас. Поміч в заряджені та дещо знання в проєктуванні взорів. Добра нагода для відповідних.
Телеф. LO 4-8627

• AUTO •

'54 BUICK — $1795
4 Dr., Radio & Heater
Dynaflow — E-Z Terms
BARREL AUTO SALES
499 N. Broad St., Elizabeth, N.
ELizabeth 3-9826
Відкрито вечорами.

ПРО НЕВРАЛГІЧНІ БОЛІ
й терпіння мускулів

Якщо ви терпіли колись на страшні невральгічні болі, які вертять і рвуть вас; якщо ви напів божевільні від нещасних болів мускулів; якщо ви дали би все, щоб дістати поміч протитих болів і мук, які роблять вас калікою, — то поцікавтеся і послухайте дещо про лік АНТРО.

Лікарські звідомлення вказують, що та чудесна назва швидко облегшує болі від різних невралгічних недуг, як запалення зв'язок між мускулами, плечей рук і ніг, або від понатяганих мускулів. Користувачі захоплено висловлюються про знамениту поміч, яку вони дістали інколи від першого невеликого дозування.

Не терпіть даром другий день тортурів, тільки спробуйте АНТРО. Можете легко дістати цей лік поштою, написавши до KINGSLY CO., Dept. 13, Box 415, Peekskill, N. Y. Щоб мати певність, напишіть своє прізвище й адресу друкованим письмом на обороті коверти. Ви одержите відворотною поштою звичайно $6.00 порцію, тільки за $5.00 плюс 63¢ оплата COD. Заплатите листоноші при одержанні посилки. Зробіть це тепер поки можете ще дістати АНТРО.

Ім'я ____________
Адреса ____________
Місто ____________ Стейт ____

• ПРАЦЯ •
• Help Wanted—Female •

STERN'S
КУХАРКА, ПЕКАРКА
Стала праця.
5 днів, 37½ год. в тижні.
Багато робочих користей.
Всі удогіднення.
Голоситись:
EMPLOYMENT OFFICE,
8th Floor
Вхід
38 West 43rd St., N. Y. C.

ДІВЧАТА—ЖІНКИ,
легка фабрична праця
PRAGER — REUBEN
511 East 72nd Street
New York City

• ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ •

АРКА, 48 Е. 7-ма вул. Ню Йорк (GR. 3-3550)
одержала для своїх відборців
— СВІЖИЙ МЕД —
гречаний, гірський, конюшинний, липовий, акація, та мш.

4 оригінальні образи
ІВАНА ТРУША
на продаж.
Зголошення приймає:
Mrs. OLHA PONIATOWSKA,
1712½ Echo Park Avenue,
Los Angeles 26, California.

ГОЛОВНА КВАРТИРА ДЛЯ продажу українських платівок і листівок.
CHESTER'S
1717 E. Carson St., Pittsburgh 3, Pa
Відкрито денно до 6 години в п'ят. і суб. до 9 веч.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

ГУЦУЛЬСЬКИЙ АНСАБЛЬ В МОСКВІ

13-го вересня виступав у Москві т. зв. Державний український гуцульський ансамбль пісні і танцю (мистецький керівник і головний дириґент Володимир Пащенко). В його репертуарі — мішанина московських і українських пісень: „Ой, в горах, в Карпатах" — М. Колесси („К жизні путь і ключ от счастья дал нам русский брат..."). „Соловушко" — Чайковського, „Вечер" — Танєєва, коломийки, весільні пісні та ін. Хореографічна група відтанцювала „Танець карпатських лісорубів" (тема: соцзмагання між лісорубами), а також „Празник у Карпатах" (з нагоди „визволення"). Рецензент „Правди" відзначає похвалами учасників ансамблю: солістку-танцюристку Чеперчук, керівника оркестрової групи Мирослаcа Дашкевича, хормайстра Михайла Магдія і соліста-співака Володимора Юрчика.

НЕВІДОМІ РУКОПИСИ КВІТКИ-ОСНОВ'ЯНЕНКА

З-поміж надісланих до відділу рукописів Інституту літератури ім. Шевченка Академії наук УССР нових автографів клясиків української літератури виявлено автографи двох п'єс Григорія Квітки-Основ'яненка: „Шельменко, волосний писар" і „Ясновидящая". Перша п'єса була опублікована в 1831 році у Харкові, і всі пізніші видання друкувалися за першодруком. Друга ще не була надрукована, і досі залишається невідомою читачеві. „Ясновидящая" — сатирична комедія — буде включена до першого тому шеститомового видання творів письменника, що його підготовляє до друку Державне Літературне Видавництво України.

ЧУДЕСНА ФОРМУЛА ДЛЯ ВОЛОССЯ
СИВИНА ЗНИКАЄ

Діє наче магічним способом, без поверховного фарбування. Хочете вже раз закінчити свої клопоти з сивим волоссям, не вживаючи трудних і фантастичних фарб, в які ніхто не вірить. Не вірите, що це є можливе? Спробуйте, так як тисячі інших це роблять, застосовуючи методу NUVIDA з чудовими результатами. Риску тут немає ніякого. Ви платите $5.00 за достатню кількість, щоб одержати бажаний колір волосся. Якщо по ужитті цієї кількости, Ви не будете повністю вдоволені поверніть порожню пляшку для повного звороту. Не пропустіть цієї нагоди. Пішліть цей відтинок газети до TRYSAN CO., Dept 35, Peekskill, N. Y., напишіть точно друком Ваше прізвище й адресу на відворотному боці коверти. Вам скоро пішлють Вашу посилку відворотною поштою. Не посилайте жадних грошей, заплатіть поштареві при доставі пакунка.

Праця—Help Wanted—Agency—Праця

Шукаєте праці — шукаєте робітника?
Зверніться до Аґенції Посередництва Праці
TOMPKINS SQUARE EMPLOYMENT AGENCY
33 3rd Avenue, New York 3, N. Y. • Tel. ORchard 4-1137
Особливо потрібні кваліфіковані, або некваліфіковані робітники до праці в ресторанах:
КУХАРІ, БУФЕТОВІ (COUNTERMEN), КЕЛЬНЕРИ, ПОСЛУГАЧІ, ПОМИВАЧІ і ін.
• Заходьте до нашої Аґенції, яка існує вже 30 років! •
Наша Аґенція відома, що дає охочим добру й добре платну працю! Переконайтеся про це!
JOHN GELETY, власник

• MOVIES—THEATRE •

Правдива історія про найбільш відзначеного Американського героя.

DOORS OPEN 10 A.M.
CAPITOL
BROADWAY at 51st ST
CINEMASCOPE
"TO HELL and BACK"
Technicolor
starring AUDIE MURPHY

EVergreen 3-4450
Maple Coal & Coke Co.
Anthracite FUEL OIL Bituminous
OIL BURNERS — Sales and Service
72-74 BOX STREET BROOKLYN 22, N. Y.
Deliveries to: MANHATTAN • BRONX • QUEENS
Власник Т. КУДЛАК

TEMPO GIFT PARCELS
ПАКУНКИ - ДАРУНКИ ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ
З ОПЛАЧЕНИМ ТУТ МИТОМ.
Харчі, новий й уживаний одяг та ліки.
TEMPO GIFT PARCELS CO.
100 West 72nd Street, New York 23, N. Y.
Скора обслуга. SChuyler 4-9100. Гарантія доставки.

• BUSINESS OPPORTUNITY •

CLEANING & TAILORING
Бизнесове положення в East Bronx. 3-кімнати при склепі. Добрий прихід. Спільник відходить, продається з стратою. Тільки $2,000 — повна ціна.
Телеф. власника: MO 9-9147

COMMISSION BAKERY
Биз. положення Bronx — близ. фабрики. Низький рент — ліз. Добрий прихід, додаючи ґросери. продукти та перекуски можна легко побільшити бизнес. Власник відходить, продає з стратою по умір. ціні..
Телеф. власника WY 1-2744

З ПРИВОДУ старшого віку, продам або видержавлю на догідних умовах, склеп з мужеськими одягами, повно уряджений, у власному домі, який находиться у Шикаґо у центрі української громади. Ласкаві зголошення прошу слати на адресу:
QUALITY CLOTHING STORE
1911 W. Chicago Avenue
Chicago 22, Illinois

НА ПРОДАЖ
віндоклінерський бизнес
на $400 місячного доходу в гарнім місточку.
Голоситись до:
JOHN KINACH
P. O. Box 21, Rutland, Vt.

• REAL ESTATE •

ДОМИ НА ПРОДАЖ!
На Асторії — у зв'язку з виїздом продається терміново 6 родин. дім за $11,000, готівки $2,800.
На Санісайд (Квінс) 6 род. мур. дім за $19,000, гот. $4,000.
На Бронксі, біля парку, 15 род. дім за $45,000, гот. $10,000.
На 136 вул. (Ріверсайд) 16 род. дім за $43,000, гот. $12,000. Є до продажу в різних частинах Ню Йорку 2-3 родинні доми від $8,000, готівки від $1,000. Дзвонити до 10-ої зрання та 7-9 увеч.
AU 1-0194

• FARMS FOR SALE •

SULLIVAN COUNTY FINEST
ФАРМА 95 мил. від Ню Йорку, 403 акр., ввесь товар з модер. машинерією і 50 шт. худоби Holstein. Дві стайні, 2 сайла, все змеханізоване. 10-кімн. дім до винайму, 7-кімн. дім власника на цілий рік. Автоматичне олив. огрівання. Фарма при озері; курник на 1000 курей. Ціна цієї чудової фарми з новим влаштуванням і товаром $57,500 — $20,000 готівки. Прошу писати по-англійськи.
HERZOG REALTY
250 Broadway, Monticello, N. Y.
Telephone 719

ВАЖАЄТЕ МАТИ ФАРМУ?
Пишіть по-українськи за безплатними описами (в укр. мові) знимками фарм.
VIC'S FARM AGENCY
113 W. Division Street,
Neillsville, Wisconsin

• FOR SALE •

На продаж або до винайму 65 акрів, 20 кімнат бординг гавз і другі будинки. 3,000 футів ширини вода, ловлення риби, купання, розваги для дітей і старших. Добре місце для старших віком людей на відпочинок. Можна садити городину, тримати кури. Пишіть по більші інформації: A. Braverman, Alligerville, N. Y. Tel. High Falls 4044.

КУПУЙТЕ В ПІДПРИЄМСТВАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ „В СВОБОДІ"

ІВАН ВУЙКІВ
знана українська
ФУТРЯНА ФІРМА
виконує на замовлення елеґантні футра по найновіших фасонах і з досконалих шкірок.
Також переробляє старі футра на найновіші фасони.
Приймаємо футра на переховування. Відбір і достава на місце.
J. Wujkiw, Inc.
Manufacturing FURRIER
111 East 7th Street,
New York 9, N. Y.
Тел. SPring 7-8710

Щадіть
$800 до $1500
НА ЗАЛИШЕНИХ НОВІСІНЬКИХ 1955 АВТАХ

БЕЗ ЗАВДАТКУ!

СПЛАТИ НА З РОКИ, АБО БІЛЬШЕ

ЗАЙДІТЬ ДО HOLIDAY MOTORS ДЕ ПОБАЧИТЕ СОТНИ
1955
★ CHEVYS ★ PONTIACS ★ BUICKS
★ MERCURYS ★ FORDS ★ PLYMS.
★ OLDS and DODGES

ЖАДНОЇ ВПЛАТИ ДО ЛИСТОПАДА

Відомі Holiday's 1 рік гарантії на кожне авто!

Відкрито щоденно і в неділю 9 A.M. до 10 P.M.

3% INTEREST
$29 ЗАВДАТКУ — $9.89 ТИЖНЕВО
Репрезентант банку на місці.
АПРОБУЄМО КРЕДИТ ТЕЛЕФОНІЧНО
2 години обслуги.
Телеф. BI 8-9714 Collect
Питайте за Mr. MAGUIRE

Кредит Полагоджуємо телефонічно
ТЕЛЕФ. BI 8-9714 COLLECT

HOLIDAY MOTORS
231 CLINTON AVENUE, NEWARK, N. J.
One of America's Largest Automobile Dealers

• MISCELLANEOUS •

СПЕЦІЯЛЬНО ДЛЯ МЕХАНІКІВ і ПРАЦЮЮЧИХ МУЖЧИН!
Нагода для Вас бути власником доброго, чистого і здорового засобу Комунікації...
Тільки $5 завдатку
Легкі умовини сплати.

'46 DESOTO	$145
'47 NASH Sedan	$95
'47 FORD Sedan	$95
'39 CADILLAC—7-pass. Sedan, Black, Excellent Condition	$295
'46 CHRYSLER Club Coupe	$145
'46 BUICK Sedan	$95

ЧОМУ НЕ ЇЗДИТИ ВЛАСНИМ АВТОМ?
Murphy Bros.
MOTOR SALES
"Chrysler-Plymouth Dealers"
501-511 N. Broad St.
Elizabeth, New Jersey
ELizabeth 5-5600
Відкрито в суботу до 9 P.M.

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ! КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНГС!

ПАЧКИ ДО ЕВРОПИ
І ВСІХ ЧАСТИН СВІТУ.
Ґарантована достава.
Матеріяли на убрання, плащі і сукні, полотна на постіль та білизну, живностеві пачки і всілякі лікарства.
ПИШІТЬ ПО КАТАЛОГИ.
J. NAWROCKI AGENCY
617 Grove St., Irvington 11, N.J.

• PROFESSIONALS •

DR. ANNA MESSING
ЛІКАР З ВАРШАВИ
Косметика, лікарське усунення всіх вад цери, зайвого волосся, зморщок. "Facial Uplift" без операції.
Приймає після умови.
Телеф.: PLaza 7-1282
130 West 57 St. New York City

• MISCELLANEOUS •

ЧИ ПОТРІБНО ЧИСТИТИ ДИВАНИ?
Передайте їх тільки до
МОДЕРНОЇ ФІРМИ ЧИЩЕННЯ ДИВАНІВ У ВАШІЙ ОКРУЗІ

ЦЮ ФАБРИКУ ВЕДУТЬ ДОСВІДЧЕНІ ФАХІВЦІ ЧИЩЕННЯ КИЛИМІВ, ЗАСТОСОВУЮЧИ ДО ТОГО НАЙКРАЩІ НАУКОВІ МЕТОДИ.

ДАРОМ ЗАБИРАННЯ І ДОСТАВА

Вся праця ґарантована. Асекурація переховання.

STORING • ALTERING • REPAIRING • INSTALLING
RELIABLE від 1929 RUG CLEANERS
835 - 845 RIVER ST., PATERSON, N. J.
MU. 4-3790 — MU. 4-7314

ZUBROWA TRAWA
Розкошуйтеся найкращим напитком, коли додати до пляшки горілки одну, або дві стебелини правдивої ЗУБРОВОЇ ТРАВИ. Ароматичне і здорове на шлунок. Доволі, щоб зробити 20 пляшок Зубрівки. Ціна $1.00. Сотки інших зел і рослинних чаїв. Даром каталог.
WORLD HERB CO., 459 — 18th Avenue, Newark 3, New Jersey

ЗАРОБІТЬ ГРОШІ ВДОМА
Приємний бизнес у вільний час приносить гроші. Ґарантована гарна якість товару. $290 пара. Безплатні інформації — пишіть, щоб умовитися. ANDES CHINCHILLA, Rm. 830, 11 W. 42 St., N.Y.C.

HALLETT & HALLETT
ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ
від 1854
HALLETT HOMESTEAD
FLushing 9-0062
Northern Blvd & 147th St., Flushing
Howard L. Hallett, Jr. Lic. Mgr.
Wesley Hallett, Treas.

Найнижчі ціни: тепер!!
ОЛИВА ДО ОГРІВАННЯ, КОКС — СИНЕ ВУГІЛЛЯ.
Обслуга й інсталяція оливних печей.
Kopper Coke Dealers
JERSEY CITY
COAL & OIL CO., Inc.
374 Newark Avenue
Jersey City, N. J.
JO 2-0118

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща.
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

Phone MA 7-1761
PETER S. MURIANKA
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
FUNERAL DIRECTOR
413 Fairmount Avenue
Philadelphia 23, Pa.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх
Обслуга чесна і найкраща.
У випадку смутку в родині кличте нас в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY, 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568